

PRISPEVEK EKIP PRVE POMOČI CIVILNE ZAŠČITE IN RDEČEGA KRIŽA V SISTEMU ZAŠČITE IN REŠEVANJA

Contribution of Civil Protection and Slovenian Red Cross first aid teams to the rescue and relief system

Damjan Slabe*, Romana Mahne**, Janez Melanšek*** UDK 614.88(049.5)

Povzetek

Del sistema zaščite, reševanja in pomoči so tudi ekipe prve pomoči, organizirane v gospodarskih družbah, zavodih in občinah. Zaradi pridobitve podatkov o prispevku ekip v sistemu zaščite in reševanje ter zunaj njega smo pripravili spletno anketo, ki jo je ustrezno izpolnilo 254 oseb z opravljenim Temeljnim programom usposabljanja članov ekip za prvo pomoč. Vsaj štirje od desetih anketiranih (44 %) so že dali prvo pomoč poškodovancu, in sicer jih je največ oskrbelo rano. Kot člani ekip so anketirani večinoma sodelovali pri zagotavljanju prve pomoči na množičnih prireditvah (35 %), dajali psihološko podporo osebi po nesreči (30 %), pomagali prebivalcem ob naravni nesreči (25 %) in sodelovali pri iskanju pogrešane osebe (19 %). Najmanj (11 %) jih je sodelovalo pri dajanju prve pomoči ob množični nesreči. Med usposobljenimi članicami in člani ekip prve pomoči ima država Slovenija visoko motiviran, izobražen in usposobljen kader, ki bi ga bilo treba v prihodnje še bolj izkoristi.

Abstract

The protection, rescue and relief system also includes first aid teams which are organised in companies, intuitions and municipalities. In order to obtain information concerning the contribution of such teams to the protection and rescue system and outside it, an online survey was prepared and involved 254 persons who had completed the Basic First Aid Team Training Programme. According to the survey, at least four of ten respondents (44%) had given first aid to injured persons in real-life situations, most of them by treating wounds. The majority of the respondents participated had provided first aid in the event of mass events (35%), had offered psychological support to a person after the accident (30%), had assisted the population during a natural disaster (25%), and had participated in the search of a missing person (19%). The smallest percentage of respondents had offered assistance in the event of mass accidents. As much as first aid team members are concerned, Slovenia disposes of a highly motivated, trained and educated potential, which should be better used in the future.

Uvod

Človek je že od nekdaj iskal načine, kako bi kljuboval naravnim tveganjem in tveganjem, ki jih povzročijo človek, ter njihovim posledicam. Pojave, na katere ni imel vpliva ali si jih ni znal pojasniti, je predpisal ravnanju nadnaravnih sil. Da je nezgode najbolje preprečiti, je odkril že davno pred

tem, ko je to naravnost poimenoval *preventiva*. Medsebojna človeška povezanost ga je spodbujala k učenju, da bi znal pomagati v primeru poškodb ali bolezni. Vse od pradavnine lahko v različnih zgodovinskih virih najdemo primere dajanja prve pomoči, predvsem v oboroženih spopadih (Kalinšek, 1987). Prelomnico v razvoju organizirane pomoči ranjencem pomeni prav bitka pri Solferinu leta 1859. Po bitki je švicarski poslovnež Henry Dunant organiziral okoliško prebivalstvo in poskušal pomagati tisočem ranjencem, ki so ostali na bojnem polju (Kalinšek, 1987; Brown, 1993). Po zaslugi razvoja znanosti in tehnologije so danes oprema, organiziranost in doktrina prve pomoči na povsem drugi ravni. Ohranil pa se je njen temeljni pomen: to je čim prej pomagati poškodovani ali nenadno oboleli osebi.

* mag., Univerza v Ljubljani, Zdravstvena fakulteta, Katedra za področje javnega zdravstva, Zdravstvena pot 5, Ljubljana, damjan.slabe@zf.uni-lj.si

** Ljubljanska cesta 7 a, Kostanjevica na Krki, romana.mahne@gmail.com

*** Ministrstvo za obrambo, Upava RS za zaščito in reševanje, Vojkova c. 61, Ljubljana, janez.melansek@urszr.si

Republika Slovenija ima za spoprijemanje z naravnimi in drugimi nesrečami razvit celovit sistem zaščite, reševanja in pomoči (ZRP). Del tega sistema so vse od njegove vzpostavitve tudi ekipe prve pomoči. Skladno z Uredbo o organiziranju, opremljanju in usposabljanju sil za zaščito, reševanje in pomoč [Uradni list RS, št. 92/07] ekipe prve pomoči organizirajo:

- gospodarske družbe, zavodi in druge organizacije, ki v delovnem procesu uporabljajo, proizvajajo, prevažajo ali skladiščijo nevarne snovi, nafto in njene derivate ter energetske pline in opravljajo dejavnost ali upravljajo sredstva za delo, ki so nevarna. Zato morajo pripraviti načrte zaščite in reševanja, in sicer eno ekipo, če imajo od 50 do 300 zaposlenih delavcev na istem kraju, in dodatno ekipo na vsakih nadaljnjih 300 zaposlenih;
- šole in drugi javni zavodi, ki opravljajo dejavnost vzgoje in izobraževanja, otroškega, invalidskega in socialnega varstva ter nege starejših občanov, eno ekipo, če imajo do 300 otrok, učencev, študentov ali oskrbovanih oseb in na vsakih nadaljnjih 300 otrok, študentov ali oskrbovanih oseb še eno ekipo;
- občine, ki imajo od 5000 do 10.000 prebivalcev najmanj eno ekipo in na vsakih nadaljnjih 10.000 prebivalcev še po eno ekipo.

Občine praviloma organizirajo ekipe za prvo pomoč v dogovoru s pristojno organizacijo Rdečega križa, lahko pa tudi v dogovoru z drugimi nevladnimi organizacijami. Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje (URSZR) organizira v dogovoru z Rdečim križem Slovenije (RKS) in drugimi nevladnimi organizacijami ter občinami do 200 ekip za prvo pomoč, ki lahko delujejo na območju vse države. Resolucija o nacionalnem programu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v letih od 2009 do 2015 [Uradni list RS, št. 57/09] določa, da bo Rdeči križ Slovenije v sodelovanju z območnimi združenji Rdečega križa (OZ RK) še naprej organiziral, opremljal in usposabljal ekipe za prvo pomoč ter imel za cilj v obravnavanem srednjeročnem obdobju organizirati vse načrtovane mobilne ekipe. Skupno je v okviru Rdečega križa Slovenije ustanovljenih, usposobljenih in opremljenih 80 ekip prve pomoči (Rdeči križ Slovenije, 2013).

Namen

Namen raziskave je bil ugotoviti prispevek članic in članov (v nadaljevanju članov) ekip prve pomoči, Civilne zaščite in Rdečega križa v aktivnostih sistema zaščite, reševanja in pomoči ter v drugih okvirih.

Osredotočili smo se na vprašanja:

- Ali so člani ekip že dali prvo pomoč poškodovancu/obolelemu v resnični situaciji?
- V katere aktivnosti so bili vključeni kot člani ekip prve pomoči?
- Kakšne so njihove izkušnje s sodelovanjem v ekipi prve pomoči?
- Kaj jih motivira za sodelovanje v ekipi prve pomoči?

Metode¹

Za raziskovanje je bila uporabljena strategija presečne študije z deskriptivno metodo dela. V programu za izdelavo spletnih anket (<http://beta.1ka.si/>) smo oblikovali vprašalnik z enainvajsetimi vprašanji odprtega in zaprtega tipa. Pri enem vprašanju smo uporabili petstopenjsko lestvico. Vprašalnik smo v tiskani obliki prej preizkusili na vzorcu desetih anketiranih, ki so se udeležili tečaja za vodje ekip prve pomoči v Logatcu, 6. aprila 2013. Prošnja za sodelovanje v raziskavi s povezavo na spletno stran z vprašalnikom je bila članom ekip posredovana z e-pošto prek OZ RK in izpostav URSZR. Zbiranje podatkov je potekalo od 10. do 25. aprila 2013. Predmet raziskave so bili posamezniki z opravljenim Temeljnim programom usposabljanja članov ekip za prvo pomoč (70-urni tečaj prve pomoči za bolničarje, Ministrstvo za obrambo, 2011). Anketni vprašalnik je začelo izpolnjevati 500 oseb, od tega je 257 oseb izpolnilo v celoti. Odgovore treh anketiranih smo naknadno izločili, saj so ga izpolnile osebe, ki imajo pridobljeno licenco predavatelja prve pomoči ali pa nimajo opravljenega predpisanega tečaja za bolničarja. Kvantitativna analiza podatkov je bila narejena v programu Microsoft Office Excel.

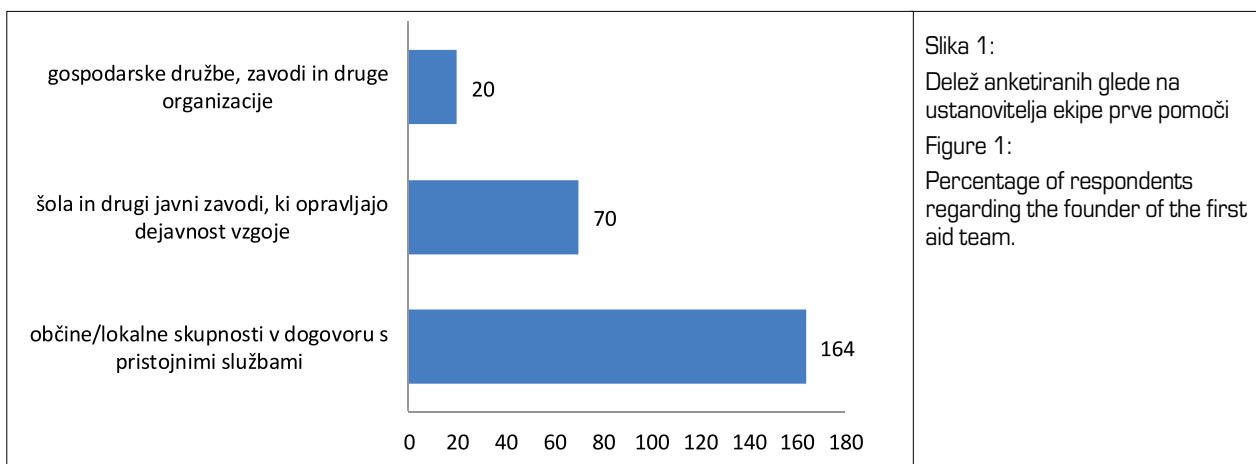
Rezultati

V nadaljevanju so predstavljeni demografski podatki o anketiranih in štirje sklopi rezultatov: dajanje prve pomoči, vključenost v aktivnosti sistema ZRP, izkušnje s sodelovanjem v ekipi ter motiviranost za sodelovanje v ekipi prve pomoči.

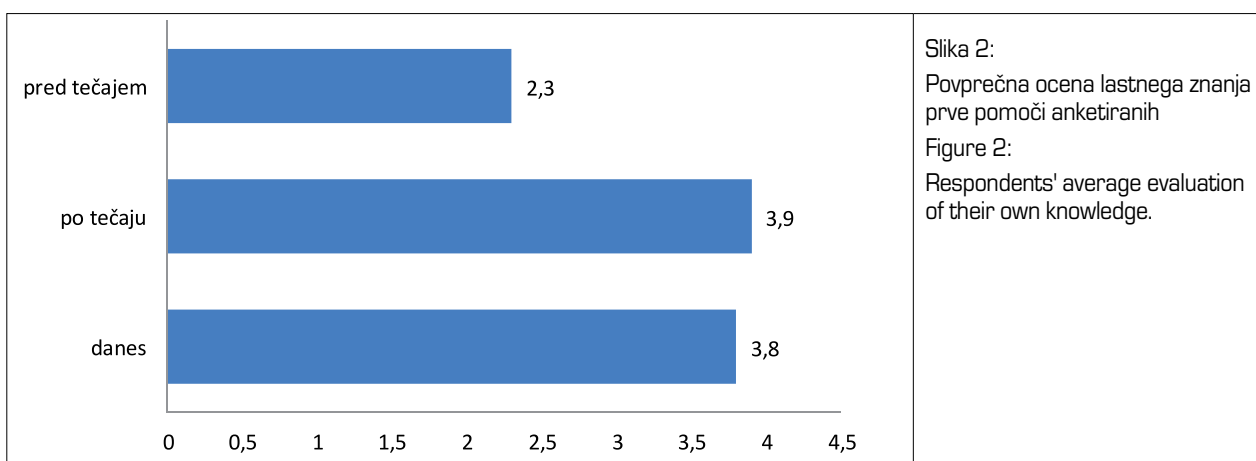
Demografski podatki o anketiranih

Vzorec vključuje 254 anketiranih, 135 (53 %) žensk in 119 (47 %) moških. Največ jih ima končano srednjo šolo (N = 117 oziroma 46 %), sledijo diplomanti fakultet (N = 93 oziroma 37 %) in anketirani s pridobljeno višješolsko izobrazbo (N = 36 oziroma 14 %). Velika večina anketiranih (N = 220 oziroma 87 %) nima zdravstvene izobrazbe, preostali anketirani pa so zdravstveni tehniki ali medicinske sestre (N = 21), bolničar negovalec (N = 5), diplomirana medicinska sestra ali zdravstvenik (N = 4). Po en anketirani je inženir radiologije, farmacevtski tehnik in magister zdravstvene nege. Šest odstotkov anketiranih ima poleg tečaja za bolničarja opravljen še kak tečaj s področja prve pomoči: tečaj temeljnih postopkov oskrbe poškodovanca v predbolnišničnem okolju (angl. *International Trauma Life Support*, ITLS; N = 9), reševalec iz vode (N = 1), prva pomoč za gasilce (4), prva pomoč za gorske reševalce (N = 2), prva pomoč za vodnike reševalnih psov

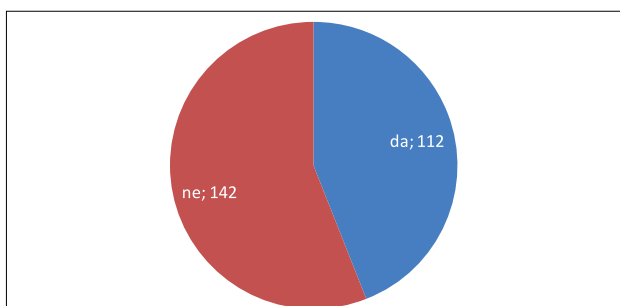
¹ Avtorji se zahvaljujemo Evi Dolenc za pomoč pri oblikovanju spletne ankete in Borisu Plavšiču, strokovnemu sodelavcu RKS, sodelavcem OZ RK in izpostav URSZR za pomoč pri distribuciji vprašalnika članom ekip prve pomoči.

Slika 1:
Delež anketiranih glede na ustanovitelja ekipe prve pomoči
Figure 1:
Percentage of respondents regarding the founder of the first aid team.

Slika 2:
Povprečna ocena lastnega znanja prve pomoči anketiranih
Figure 2:
Respondents' average evaluation of their own knowledge.

Slika 3:
Delež anketiranih glede na dajanje prve pomoči v resnični situaciji po opravljenem tečaju za bolničarje
Figure 3:
Percentage of respondents regarding giving first aid in the real situation after the completed first aid course.

pred tečajem, po tečaju in danes. Najbolje so ocenili svoje znanje po opravljenem tečaju za bolničarja (slika 2).

Dajanje prve pomoči

Odkar imajo anketirani opravljen tečaj prve pomoči za bolničarje, je skoraj vsak drugi anketirani (N = 112 oziroma 44 %) že dal prvo pomoč v resnični situaciji (slika 3).

Največkrat so oskrbeli poškodovanca z rano, poškodbo kosti in sklepov (slika 4) in pomagali šokiranemu ter epileptiku (slika 5).

Vključenost v aktivnosti zaščite, reševanja in pomoči

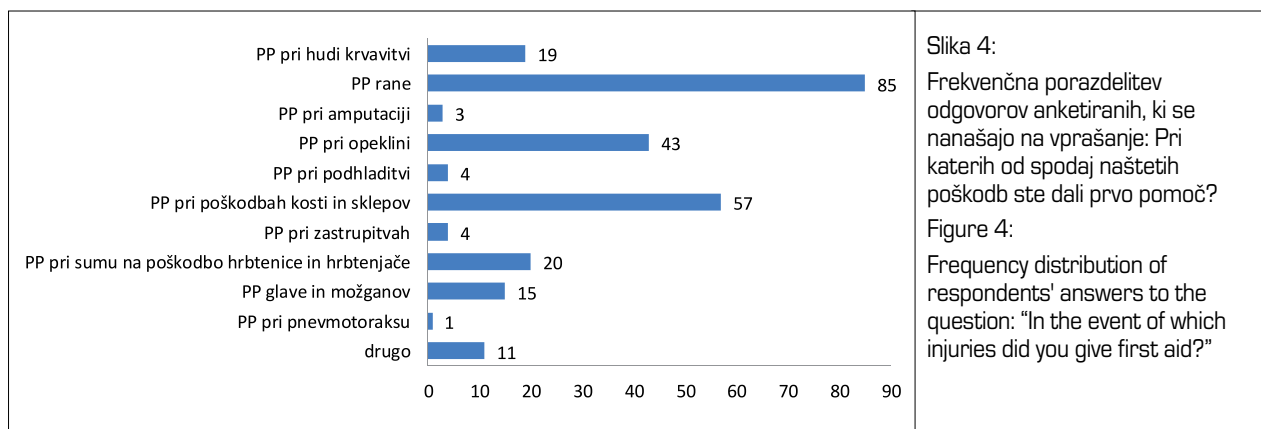
(N = 1)². Največ anketiranih je pripadnikov ekip, ki so jih skladno z uredbo (Uradni list RS, št. 92/07) ustanovile lokalne skupnosti v dogovoru s pristojno organizacijo Rdečega križa (slika 1). V povprečju imajo pridobljen naziv bolničarja skoraj pet let (4,8), največ 108 oz. 41 % pa tri leta ali manj.

Zanimalo nas je, kako anketirani na petstopenjski lestvici (1 – nezadostno, 2 – zadostno, 3 – dobro, 4 – prav dobro in 5 – odlično) ocenjujejo lastno znanje prve pomoči

Zanimalo nas je, pri katerih aktivnostih s področja sistema ZRP so že sodelovali kot člani ekipe prve pomoči (slika 6). Dva od treh (N = 164 oziroma 65 %) sta sodelovala na preverjanjih usposobljenosti ekip prve pomoči, Civilne zaščite in Rdečega križa, približno vsak drugi pa na promocijskih aktivnostih ekipe (N = 122 oziroma 48 %), vajah s področja sistema ZRP (N = 133 oziroma 52 %) ter na predstavitvi ukrepov prve pomoči za splošno, laično javnost (N = 124 oziroma 49 %).

² Opravljenega tečaja prve pomoči za voznike motornih vozil nismo posebej izpostavili.

Poleg tega, ali so že kdaj dali prvo pomoč, nas je zanimalo tudi, ali so že kdaj in v kakšnih primerih dali prvo pomoč

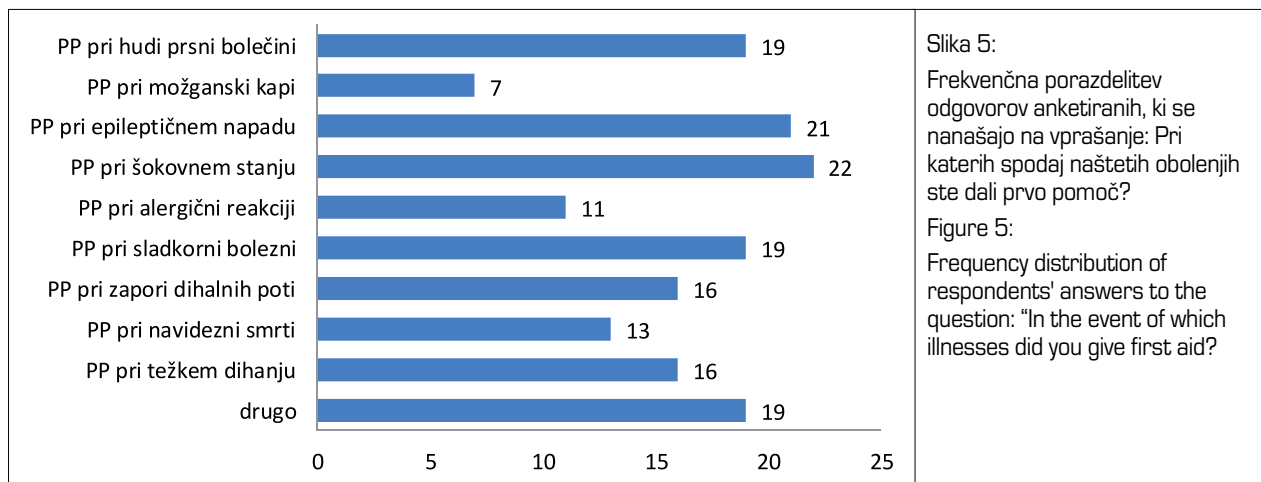

Slika 4:

Frekvenčna porazdelitev odgovorov anketiranih, ki se nanašajo na vprašanje: Pri katerih od spodaj naštetih poškodb ste dali prvo pomoč?

Figure 4:

Frequency distribution of respondents' answers to the question: "In the event of which injuries did you give first aid?"

Slika 5:

Frekvenčna porazdelitev odgovorov anketiranih, ki se nanašajo na vprašanje: Pri katerih spodaj naštetih obolenjih ste dali prvo pomoč?

Figure 5:

Frequency distribution of respondents' answers to the question: "In the event of which illnesses did you give first aid?"

kot člani ekipe prve pomoči (slika 7). Največji delež anketiranih (N = 88 oziroma 35 %) je že sodeloval pri zagotavljanju prve pomoči na množičnih prireditvah.

Izkušnje pri sodelovanju v ekipi

Največ anketiranih je v okviru ekipe prve pomoči že sodelovalo z gasilci (N = 131 oziroma 52 %) in nujno medicinsko pomočjo (N = 89 oziroma 35 %) (slika 8). Štirje od desetih (N = 102 oziroma 40 %) še niso imeli priložnosti sodelovati z nobeno od drugih služb iz sistema ZRP.

V nadaljevanju je prikazanih šest najpogostejših odgovorov anketiranih, povezanih s sodelovanjem v ekipi prve pomoči: njihove pozitivne (preglednica 1) in negativne izkušnje (preglednica 2) ter predlogi za izboljšave v prihodnje (preglednica 3).

Motiviranost za sodelovanje v ekipi prve pomoči

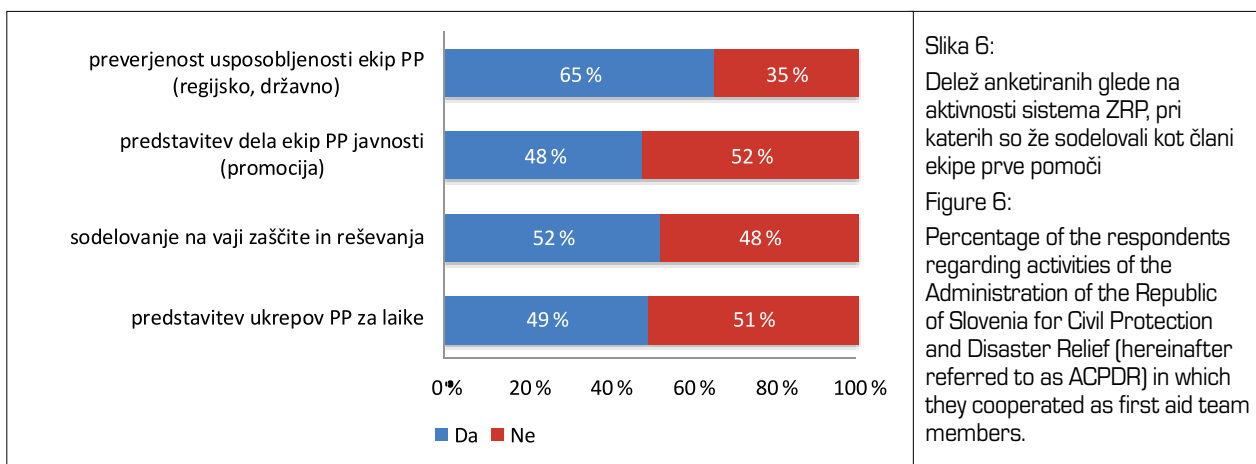
Anketirani so kot glavne razloge za sodelovanje v ekipi prve pomoči navedli znanje in veščine prve pomoči (N = 227 oziroma 89 %), občutek, da delajo nekaj koristnega (N = 223 oziroma 88 %), izmenjavo izkušenj (N = 210 oziroma 83 %) (slika 9).

V prihodnje bi si anketirani želeli zlasti usposabljanja o ukrepih ob množičnih nesrečah, o triazi ter prvi psihosocialni pomoči (slika 10). Navedli so tudi predloge, kot so uporaba zvez, razlike med posredovanjem ekip prve pomoči in nujne prve pomoči, tehnično reševanje, tečaj prve pomoči za prve posredovalce, reševanje iz vode, obnoveni tečaj in vsebine interne medicine.

Razprava

Ženske v primerjavi z moškimi predstavljajo le nekaj večji delež (6 %) med člani ekip prve pomoči, kar kaže na precej enakomerno zastopanost obeh spolov v ekipah. Skoraj vsi imajo vsaj srednješolsko izobrazbo, vsak drugi pa končno višjo ali visoko šolo. Le približno vsak deseti ima tudi formalno zdravstveno izobrazbo (najpogosteje je to tehnik zdravstvene nege oziroma medicinska sestra s srednješolsko izobrazbo), še enkrat manj (6 %) pa jih ima pridobljeno dodatno licenco s področja prve pomoči (BTLS, ITLS in druge). Največ anketiranih je pripadnikov ekip, ki so jih ustanovile lokalne skupnosti v dogovoru s pristojno organizacijo Rdečega križa, sledijo gasilci in Civilna zaščita.

Povprečno imajo anketirani že približno pet let naziv bolničarja prve pomoči, največ pa je tistih, ki imajo do tri leta izkušenj. Na eni strani imamo tako člane ekip z malo izkušnjami, na drugi strani pa izkušene dajalce prve pomoči. Vprašanje, kako vzpostaviti ugodne okvire za prenos

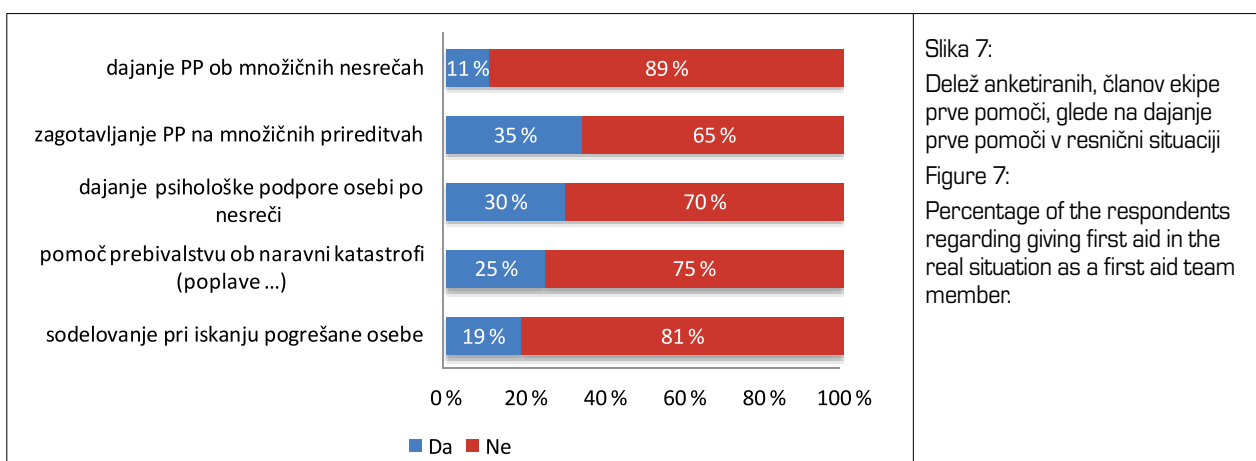

Slika 6:

Delež anketiranih glede na aktivnosti sistema ZRP, pri katerih so že sodelovali kot člani ekipe prve pomoči

Figure 6:

Percentage of the respondents regarding activities of the Administration of the Republic of Slovenia for Civil Protection and Disaster Relief (hereinafter referred to as ACPDR) in which they cooperated as first aid team members.

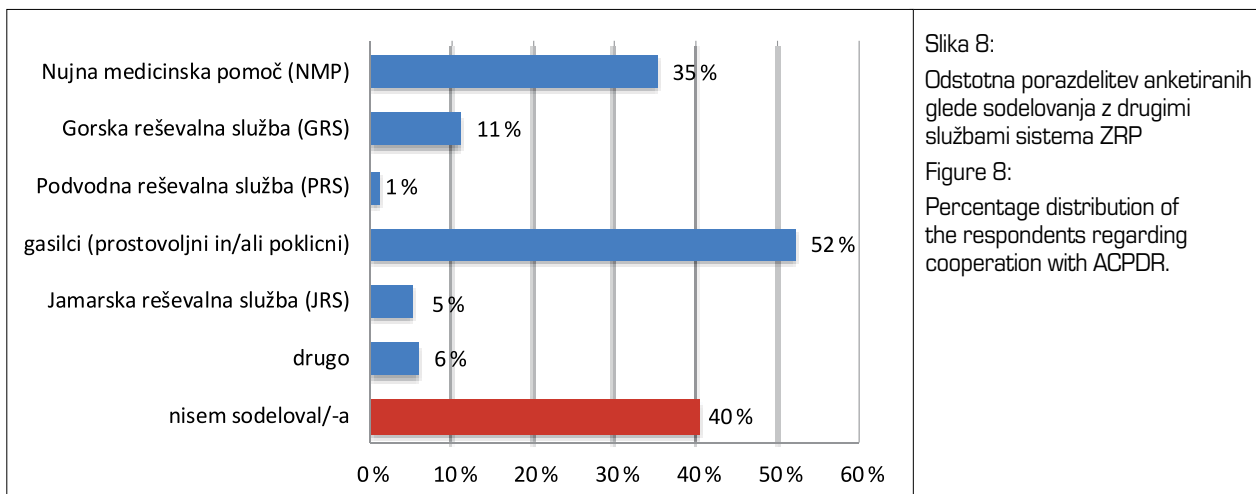

Slika 7:

Delež anketiranih, članov ekipe prve pomoči, glede na dajanje prve pomoči v resnični situaciji

Figure 7:

Percentage of the respondents regarding giving first aid in the real situation as a first aid team member.

Slika 8:

Odstotna porazdelitev anketiranih glede sodelovanja z drugimi službami sistema ZRP

Figure 8:

Percentage distribution of the respondents regarding cooperation with ACPDR.

znanja in izkušenj med enimi in drugimi, je lahko izziv za ustanovitelje ekip in druge pristojne (URSZR, RKS).

Svoje znanje prve pomoči po opravljenem tečaju so anketirani ocenili v povprečju za 1,6 višjo oceno (z 2,3 na 3,9), trenutno znanje pa s 3,8. Iz tega sklepamo na določeno mero kritičnosti do lastnega znanja ter željo po obnovljanju znanja prve pomoči. Ustanovitelji ekip morajo članom zagotoviti obnovitvene tečaje prve pomoči. Tudi v prihodnje si člani ekip želijo več usposabljanj o ukrepanjih ob množičnih nesrečah, triaži in prvi psihosocialni pomoči. Prav to pa so poleg dajanja prve pomoči poškodovanim in obolelim ključne naloge, s katerimi bi se člani ekip spoprijeli ob naravni in drugi nesreči.

Slaba polovica (44 %) anketiranih je že dala prvo pomoč poškodovancu v resnični situaciji (s poudarjanjem »v resnični situacij« želimo opozoriti na razliko od ukrepanja na vajah in preverjanjih usposobljenosti). Največ anketiranih je oskrbelo rano, poškodbo kosti in sklepov in opekline ter dalo prvo pomoč epileptiku, šokiranemu, bolniku s hudo prsno bolečino ter sladkornemu bolniku. Za primerjavo so poklicni gasilci dali prvo pomoč v 98 %, najpogosteje so namestili vratno opornico, zajemalna nosila z oporo za glavo in oskrbeli rano (Karlin in Slabe, 2010). Kot člani ekip so največkrat sodelovali pri zagotavljanju prve pomoči na množični prireditvi (35 %). Anketirani so že dajali psihološko podporo osebi po nesreči (30 %), pomagali prebivalcem ob naravni nesreči (25 %) ter so

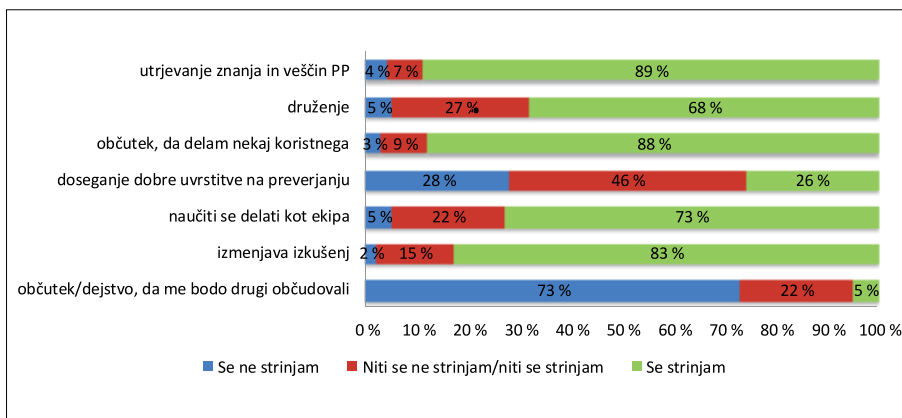
Pozitivne izkušnje	N
več znanja iz prve pomoči	91
druženje	36
usposobljenost za pomoč v primeru nesreče/ poškodbe	34
pripravljenost dajanja prve pomoči	25
večja samozavest	23
dobra izkušnja	10
Preglednica 1: Pozitivne izkušnje pri sodelovanju v ekipi prve pomoči	
Table 1: Positive experience regarding the participation in the first aid team.	

Negativne izkušnje	N
nimam negativne izkušnje	70
premalo časa	15
ni podpore odgovornih institucij	12
premalo sredstev	11
premalo vaj	9
izobraževanje poteka samo pred preverjanjem	4
Preglednica 2: Negativne izkušnje pri sodelovanju v ekipi prve pomoči	
Table 2: Negative experience regarding the participation in the first aid team.	

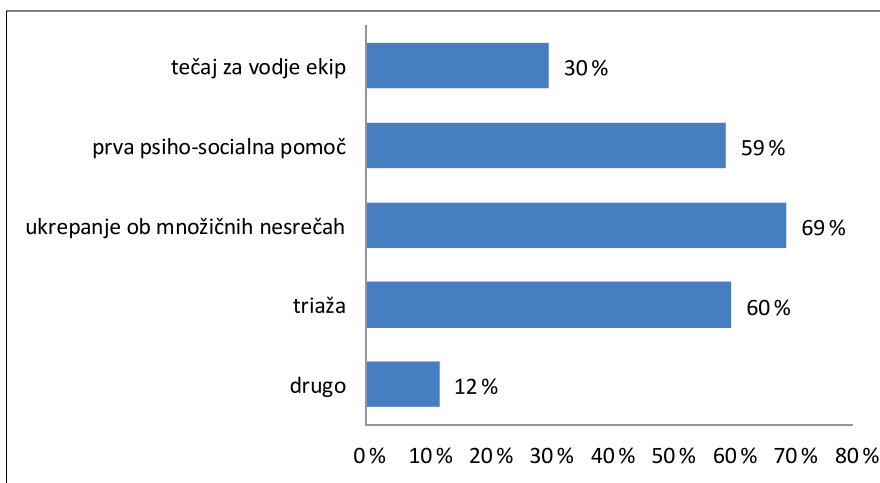
delovali pri iskanju pogrešane osebe (19 %). Najmanjkrat (11 %) so sodelovali pri dajanju prve pomoči ob množični nesreči. Skladno z Uredbo (Uradni list RS, št. 92/07) so naloge ekip prve pomoči tudi pomoč pri izvajanju triaže, pri dekontaminaciji poškodovanih ali obolelih, sodelovanje pri prevozu lažje poškodovanih in obolelih, pri negi poškodovanih in obolelih ter sodelovanje pri izvajanju higiensko-epidemioloških ukrepov. Po teh aktivnostih v vprašalniku nismo posebej spraševali, anketirani pa jih tudi niso izpostavili pod »drugo«.

Predvidevali smo, da so člani ekip vključeni tudi v promocijo prve pomoči, tako dela ekip kot prve pomoči na sploh. Pri predstavitvah dela ekip prve pomoči javnosti je sodelovala že skoraj polovica anketiranih (48 %). Še več (52 %) jih je sodelovalo na vajah sistema ZRP, skoraj dve tretjini (65 %) pa na preverjanjih usposobljenosti ekip prve pomoči. Vaje in preverjanja usposobljenosti so poleg izkušnje posredovanja v resničnih okoliščinah najboljši način utrjevanja in pridobivanja novega znanja že usposobljenega kadra. Hkrati pa je treba izpostaviti tudi prispevek članov ekip k promociji prve pomoči in dela ekip. Ne le zaradi načela doktrine sistema ZRP, po katerem morajo imeti prebivalci dostop do informacij o nevarnostih naravnih in drugih nesreč in o varstvu pred njimi (Doktrina, 2000), temveč tudi zaradi spodbujanja zanimanja za prvo pomoč.

Naloge sistema ZRP izvajajo ob nesreči večjih razsežnosti različne službe (nujna medicinska pomoč, gasilci, gor-

Slika 9: Odstotna porazdelitev strinjanja anketiranih s trditvami, povezanimi z vzroki za sodelovanje v ekipi prve pomoči
Figure 9: Percentage of respondents in terms of agreement with statements regarding reasons for participating in the first aid team.

Slika 10: Odstotna porazdelitev odgovorov anketiranih, povezanih z zanimanjem za usposabljanje o prvi pomoči v prihodnje
Figure 10: Percentage respondents in terms of answers regarding their interest in future first aid training.

Predlogi	N
pogostejše utrjevanje znanja prve pomoči	42
druženje z drugimi ekipami	11
več finančnih sredstev	10
večja promocija ekipe	9
lažje pridobivanje novih članov	6
večja vključenost v resnične situacije	6
Preglednica 3: Predlogi anketiranih za izboljšave, povezane z ekipami prve pomoči Table 3: Respondents' suggestions for improvements in first aid teams.	

ski in jamarski reševalci, vodniki reševalnih psov in drugi), ki poznajo svojo doktrino dela, poznati pa morajo tudi delo drugih služb. Uspeh posredovanja je namreč zelo odvisen od usklajenega medsebojnega sodelovanja vseh reševalnih ekip, ki posredujejo na kraju dogodka. Anketirani so najpogosteje sodelovali z gasilci in zdravstvenimi delavci nujne medicinske pomoči, medtem ko štirje od desetih še niso imeli priložnosti sodelovati z nobeno od služb sistema ZRP. Prav tem je treba te izkušnje v prihodnje omogočiti.

Anketirani so kot pozitivno s sodelovanjem v ekipi prve pomoči izpostavili splošno znanje prve pomoči, predvsem pa praktično znanje, ki so ga tako pridobili, pa tudi to, da imajo možnost pomagati drugim. Kot negativno so izpostavili premalo časa, slabo podporo odgovornih institucij in premalo sredstev. V prihodnje si želijo več možnosti za stalno obnavljanje znanja prve pomoči. To je predvsem naloga ustanoviteljev ekip, je pa tudi odgovornost vsakega posameznika. Prav utrjevanje znanja prve pomoči, občutek, da delajo nekaj koristnega, izmenjava izkušenj in naučiti se delati kot ekipa so njihovi glavni motivi za delo v ekipi prve pomoči. Tudi na sploh se mladi najpogosteje odločijo za prostovoljno delo, ker si želijo pridobiti izkušnje pri delu z ljudmi, delati kaj koristnega ali želijo pomagati ljudem v stiski (Gril in sod., 2006).

Sklepne misli

Primer dobre prakse vključevanja ekip prve pomoči v aktivnosti zaščite, reševanja in pomoči je rezultat sodelovanja šestih ekip prve pomoči in Rdečega križa na zaključku Svetovnega pokala v smučarskih poletih v Planici od 21. do 24. marca letos. Člani ekip so bili odgovorni za zagotavljanje prve pomoči obiskovalcem in z opravljenim delom upravičili zaupanje. To je v poročilu izpostavila tudi Petra Kaplan, dr. med., vodja zdravstvene službe za gledalce v Planici 2013, ki je ob pomoči zdravstvene enote Slovenske vojske in ekip PP RKS zagotavljala zdravstveno oskrbo na prireditvi: »Ekipa prve pomoči Rdečega križa Slovenije so bile na terenu, med gledalci. Število ekip je bilo prilagojeno potrebam, torej predvidenemu številu gledalcev. Bili so dobro opremljeni in s svojim znanjem so opravili veliko

dela že na kraju dogodka. Poleg tega so znali oceniti stanje morebitnih bolnikov, ki so potrebovali pomoč, in nam sporočili lokacijo. Sodelovanje z njimi je bilo odlično. Za pomoč se jim zahvaljujem in upam, da bomo lahko skupaj sodelovali tudi na drugih športnih prireditvah.»

Kaj tako sodelovanje pomeni z vidika članov ekip, je povzela Romana Mahne, soavtorica prispevka in ena od sodelujočih članic ekipe prve pomoči zdravstvene fakultete Univerze v Ljubljani in Rdečega križa Slovenije: »Za nas je bila to zelo dobra izkušnja. Sama sem bila že prejšnja leta na prireditvi kot gledalka. Sedaj na vse skupaj gledam precej drugače. Prvič smo bili vključeni v samo organizacijo kot del sistema za zagotavljanje prve pomoči na tako veliki prireditvi. V prihodnje bi si želeli še veliko takšnih konkretnih izkušenj. Za nas je bila ta priložnost tudi velika spodbuda za delo v ekipi v prihodnje.»

V usposobljenih članih ekip prve pomoči ima Slovenija visoko motiviran, izobražen in usposobljen kadrovskega potenciala. V prihodnje bi ga bilo treba še bolje izkoristiti kot del sistema ZRP ob naravnih ali drugih nesrečah, pa tudi za zagotavljanje prve pomoči na množičnih prireditvah, za prvo psihološko pomoč in promocijo prve pomoči.

Viri in literatura

1. Brown, P., 1993. Henry Dunant. Ustanovitelj Rdečega križa, ki je z ljubeznijo do bližnjega rešil milijone. Celje, Mohorjeva družba, 13–20.
2. Doktrina zaščite, reševanja in pomoči, dokument št. 812-07/2002-1, z dne 30. 5. 2002.
3. Kalinšek, I., 1987. Nujna medicinska pomoč. Ljubljana, DZS, 7–9.
4. Gril, A., 2007. Prostovoljstvo je proizvodnja smisla. Ljubljana, Pedagoški inštitut, 65.
5. Karlin, L., Slabe, D., 2010. Vloga poklicnih gasilcev Gasilske brigade Ljubljana pri dajanju prve pomoči poškodovanim v prometni nesreči. *Ujma*, 24, 211–218.
6. Ministrstvo za obrambo, 2011. Temeljni program usposabljanja članov ekip za prvo pomoč. Ljubljana, MO.
7. Resolucija o nacionalnem programu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v letih 2009 do 2015. Uradni list RS, št. 57/09.
8. Uredba o organiziranju, opremljanju in usposabljanju sil za zaščito, reševanje in pomoč. Uradni list RS, št. 92/2007.
9. RKS, 2013. Poročilo o delu Rdečega križa Slovenije za leto 2012. Ljubljana, RKS, 16.